

מסורת הש"ס

(א) נתי' מר' בי"צ קגל: ד"ה עילמא ועי' רש"י ותוס' שבת קעט. ד"ה תלסרין, (ב) ונבה, (ג) נפי' חלק ולקמן דף י: א"ר דיסמחא, (ד) מנחות גל, ונ"ה (ה) וישנין לאכול כ"ה הגי' נחשה שגמשינות אכן צירושלמי וברייף ורמ"ש וכן גשאלחות למה וי"מ כמות' לקמן פי"ב ד"ה הסבא חין, (ו) וישנין קט: (ז) ונפסחים ק"ג, (ח) ונ"ע מוס' (ט) ונ"ע מוס' (י) ד"ה כל סהן, (יא) נעיל מא: (י) (י"ג מעין מעשה קדירה וי"ה גדל"ש,

תורה אור השלם

- ויאמר אליו לכן אם נא קמאיתו חן בעיניך נחשתי ויברכני ?? בגללה?
- ויהי מאז הפקיד אותו בביתו ועל כל אשר יש לו ויברך ?? את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת ?? בכל אשר יש לו בבית ובשדה: בראשית לט ה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מעשה קדרה חלקא בריבוי, כי' ע"ל דף לו ע"א: (ב) תוס' ד"ה לחמניות וכו' לא קבע מני צריך לברר וכו' סמי תחלתו וסופו עי"ה: (ג) ד"ה סלק וכו' משמע שדרכן, כי' פירוש מהקמלר לנתר דסליק חמא וכו': (ד) בא"ד הלחם קודם, כי' כלומר ומה לא מסלקין גם השלחן: (ה) ד"ה רבי זירא וכו' חמית, כי' ויבי תחמסותם פרק סמי הדס סוף דף פו: וי"כ הא"ש לשם: (ו) ד"ה אמחא דריס גלמא וכו' א"ל לחזור ולאכול דכל:

גליון הש"ס

גמ' אלא כי הא דארי"ה בראשי, פי' כגמין' כגלמנות' פי' דשנת דג"ה ועוד כמנ הרי"ף דא דרד גינל: גמ' בלש תכיפות הן, פי' לקמן דף כי' פי' חוס' ד"ה מקפ: רש"י ד"ה לנטילת ידים בדיים אחרונים, כי' מנזל כסונין, אכל גמיר' דגמיר' צירושלמי פי"א ה"א מנזל דקא' על ענילה רלשונם, ועיין חוס' סוטה דף י"ט פ"א ד"ה כל ינ"ע:

מוסף תוספות

- בתוס' פסחים הוסיף, כדאמרי' בערבי פסחים כיון דאמרי' הב לן ונברין אסור לכו למשחי עד דברכיתו, והם ב' בתוס' ור"ש הוסיף, והם כעין סופגנין שכליתן רכה שטנגין בשמן.

לעזי רש"י

אובליא"ש [אובליד"ש], אפיסיות, ופליג', אגנישטרישיון [אגנישטרישיון], מנה, משתא,

מוסף רש"י

דגורם ברכה לעצמו, גטורס נכרות הכנה לעצמו כקידוס ונכבדלה ונכרכת מלפניו (ע"ל (ס). ורסבא, מנה של גמר מנשכ' (לקמן ז' ונשם דיסמחא), אתבא, על השלחן (דשושין פא),

רבינו יוסים

שליש תכיפות הן תהך לסמיכה שחיטה, בחלומא ארין ישראל בפי מאימתי קורין אמר תהך לסמיכה שחיטה דכתיב (ויקרא ו' וסמך ושחט, תהך לנטילת ידים ברכה [שנאמר] [וחתים קלד] שאר ידכם קדש וברכו את ה', תהך לגאולה תפלה שנאמר (ס) יס' יהיו לרצון אמרי פי מה כתיב בתריה יענה ה' ביום צרה ובגמ' דפ"ג דרשחיתט קרדישם (דף קג) אמר' תהך לסמיכה שחיטה דאורייתא:

ומכסה בחדא, וכל כי האי גונא היה הפסקה צריך לברורי, והתם קמבעיא אם עמד אדם מבית המשתה ונכנס לבית הכסא, כשחזור לבית המשתה צריך לברך או לא, ולא איפשטא, והא דאיבעיא לן, בא להם יין בתוך המזון וברך ושחט, דדאי שריא לו לשמור מוונת והסתכל למוטס המזון כו', קי"ל דאינו פוטר, אע"ג דרב אמר פוטר, הא רב כהנא פליג עליה, וחו, הא דרב הונא ורב יהודה וכל תלמידי דרב אמרי אינו פוטר, ומקצת תלמידים גמגמא דפוטר לא סמכין עלייהו, ורב נתנן דאמר פוטר הא רב ששת פליג עליה, וקיי"ל הלכתא כרב נתנן באיסורי, וברכות לאו פוטנא אינון אלא איסורי הו, וחו הא רבא מוחיב על רב נתנן, אע"ג דמשני ליה, אשנינו לא סמכין, הלכך יין שבתוך המזון אינו פוטר יין של אחר המזון, **ברך על הפטר** את הפרפרת, פי' פרפרת פת גומה בקערה ולית בה תוריתא דנחמא, ומברכין עליה בורא מיני מוונות, ואע"ג דעלתה בתיוק קי"ל ברך על הפת המוציא להם, פטר את הפרפרת וכל מיני מאכל, אבל ברך על הפרפרת לא פטר את הפת, אבל מעשה קדרה כולה פטרי, היו יושבין כל אחד מברך לעצמו, פי' היו יושבין לעסק אחר ונדומן להם לאכול, כל אחד ואחד מברך לעצמו, אבל אם הסיבו, כלומר ישבו לאכל ולא לעסק אחר, אחד מברך לבולן, ורמינן עלה הא דתניא עשורה שהיו מהלכין בדרך אפצ"י שולן אוכלים מככר

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

דגורם ברכה לעצמו. כזמנה מקומות הוא צא ומצרכין עליו ואע"פ שלא היו צריכים לשתייתו: **רב הונא אכל סליסר ריפסי**. מפת הנאה כצמנין ולא צירך אחריו: **אמר רב נחמן עדי כפנא גרסי'**: **עדי**. אלו. כלומר אלו לרעזון נאכלו ואכילה מרובה כזו לא נפטרת מזכרה אלא

דגורם ברכה לעצמו רב הונא אבל ^(א)תלומר ריפתי בני תלחא תלחא בקבא ולא בריך א"ל רב נחמן עדי כפנא אלא ^(ב)כל שאחרים קובעים עליו סעודה צריך לברך רב יהודה הוה עסיק ליה לבריה בי רב יהודה בר חביבא אייתו לקמיייהו פת הבאה בכסנין כי אתא שמעיניהו דקא מברכי המוציא אמר להו מאי ציצי דקא שמוענא דילמא המוציא לחם מן הארץ קא מברכיתו אמרי ליה אין דתניא רבי מונא אמר משום רבי יהודה פת הבאה בכסנין מברכין עליה המוציא ואמר שמואל הלכה כרבי מונא אמר להו ^(ב)אין הלכה כרבי מונא אתמר אמרי ליה והא מר הוא דאמר משמיה דשמואל ג'לחמניות מערבין בהן ומברכין עליהן המוציא שאני התם ידקבע סעודתיה עלייהו אבל היכא דלא קבע סעודתיה עלייהו לא רב פפא איקלע לבי רב הונא בריה דרב נתן בתר דגמר סעודתייהו אייתו לקמיייהו מידי למיכל שקל רב פפא וקא אכיל אמרי ליה לא סבר לה מר גמר אסור מלאכול אמר להו סלק אתמר ^(ב)רבא ורבי זירא איקלעו לבי ריש גלותא לבתר דסליקו תבא מקמיייהו שדרו להו ^(ג)ריסתנא מבי ריש גלותא רבא אכיל ורבי זירא לא אכיל א"ל לא סבר לה מר סלק אסור מלאכול א"ל ה'אנן אתבא דריש גלותא סמכינן: אמר רב הרגיל בשמן שמן מעכבו אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא אמר לן כגון אנן דרגילינן במשחא משחא מעכבא לן ולית הלכתא ככל הני שמעתתא ^(א)אלא כי הא דאמר רבי חייא בר אשי אמר רב ^(א)שליש תכיפות הן ^(א)ותכף לסמיכה שחיטה ותכף לגאולה תפלה יתכף לנטילת ידים ברכה אמר אב"י אף אנו נאמר תכף לתלמידי חכמים ברכה שנאמר ויברכני ה' בגללך איבעית אימא מהבא שנאמר ^(ב)ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף: **ברתני'** ^(ב)ברך על היין שלפני המזון פטר את היין שלאחר המזון וברך על הפרפרת שלפני המזון פטר את הפרפרת שלאחר המזון ברך על הפת פטר את הפרפרת על הפרפרת לא פטר את הפת **פטר את בש"א** אף לא מעשה קדרה ^(ב)היו יושבין כל אחד מברך לעצמו הסבו אחד מברך לכולן בא

אכל בשביל אורח אינן נאסרין) ואף איסו גופא יכול לחזור ולאכול עם צעה"ב: **אתבא** דריש ג'אותא סמכינן, וכשרגיל לאכול מיני פירות ומציאין להם צוה אחר זה יש אומר שצריך לנכך אכל חד וחד לפי שאינן יודעים אם יתן להם צעה"ב יומר ונראה שאין צריך לנכך לפי שקומינן על שלחן צעה"ב והיינו דבי ריש גלותא: **תכף** לנטילת ידים ברכה, והלכך כיון שנטל ידיו באחרונה לאחר סעודה אסור לאכול עד שיצרך והוא הדין אם אמר הז לן ונצריך אפי' צלה נטיילה"א: **ברך על הפת** **פטר את הפרפרת**, נראה דמיירי בצפרפת שנאמר הסעודה הא פסק רב פפא ^(א)דצרים הנאים לאחר סעודה טעונין ברכה לפנייהם ולאחריהם ורש"י פירש פרפרת מיני דגים ופרגיות וקצת קשה א"כ מאי קמ"ל דנכך על הפרפרת דלא פטר את הפת ונראה כפירוש ר"ח דפירש בצפרפת פת ג'וומה בקערה דלית בה תוריתא דנחמא דמצרכין עליה בורא מיני מוונות והסתכל למוטס המזון כו', קי"ל דאינו פוטר, אע"ג דרב אמר פוטר, ומהא דרב הונא ורב יהודה וכל תלמידי דרב אמרי אינו פוטר, ומקצת תלמידים גמגמא דפוטר לא סמכין עלייהו, ורב נתנן דאמר פוטר הא רב ששת פליג עליה, וקיי"ל הלכתא כרב נתנן באיסורי, וברכות לאו פוטנא אינון אלא איסורי הו, וחו הא רבא מוחיב על רב נתנן, אע"ג דמשני ליה, אשנינו לא סמכין, הלכך יין שבתוך המזון אינו פוטר יין של אחר המזון, **ברך על הפטר** את הפרפרת, פי' פרפרת פת גומה בקערה ולית בה תוריתא דנחמא, ומברכין עליה בורא מיני מוונות, ואע"ג דעלתה בתיוק קי"ל ברך על הפת המוציא להם, פטר את הפרפרת וכל מיני מאכל, אבל ברך על הפרפרת לא פטר את הפת, אבל מעשה קדרה כולה פטרי, היו יושבין כל אחד מברך לעצמו, פי' היו יושבין לעסק אחר ונדומן להם לאכל ולא לעסק אחר, אחד מברך לכולן, ורמינן עלה הא דתניא עשורה שהיו מהלכין בדרך אפצ"י שולן אוכלים מככר

פרק שישי ברכות

מב.

מיהו ר"י ור"מ היו אומרים שלא לנכך כלל אשאר משקין הנצין בתוך הסעודה וטעמא דפת פוטרת כל הדצרים הנאים בשבילה והשתא יין פוטר כל מיני משקין לפי שעיקר משקה הוא והוא ראש לכל מיני משקין ולכן הוא העיקר והן טפלין לו לענין ברכה והלכך

משקין הנצין מנחמת הסעודה שצאין בשביל הפת לשורת המאכל וגם א"י לאכילה צלה שמהי והלכך פת פוטרתן חוץ מן היין כדקאמר גמרא טעמא ולהאי טעמא ניהא מה שאנו מצרכים בפסקה על החזרת על אכילת מרור לצד שהעולם מקשים אמאי אין מצרכין גמי צ"פ האדמה וצ"פ האדמה דשאר ירקות אינו פוטר כדקאמרינן התם כיון דליכא הגדה והלל אסמ דעמיה אלא וודאי טעמא הוי מן היין כדחמנא קציעה חובה דכמיז על מזנות ומנורים יאלולוהו הוי כמו דצרים הרגילין לצא מנחמת הסעודה דפת פוטרתן: **ל'לחמניות**, פרש"י אובליא"ש ולא נהירא דא"כ אפילו לא קבע גמי (א) לצריך המוציא שהרי הוא לחם גמור שהרי סופו עיסה ונראה לפרש דהיינו נילי"ש מיני כי קבע סעודתיה עליה מצרכין עליו המוציא כמו צפורים מיהו רצינו שמשון פירש דאין לנכך עליו המוציא דהוי כמו דייסא: **ס'לק אתבא**, משמע שדרכן היה (א) לסלק השלחן קודם צהמ"ו ולכאורה קשה למנהג שלנו שאנו מקפידים שיהיה לסלק הלחם קודם (א) ושמא צימיהם נמי לא היו מסלקין השלחן מקמי המצרך כי אם מלפני שאר המסוכין לפי שהיו להן שלחנות קטנים וכל אחד לפני עצמו אוכל על שלחנו אבל אנו שרגילים לאכול כולנו על שלחן אחד אין נאה לסלק השלחן עד לאחר צרכת המזון: **ר'בי זירא לא אכב**, תימה (א) לפי מה שפירשם העולם הז לן ונצריך אסור למשמי צלה ברכה שלפניו אמאי לא אכל לנצריך עליה וליכול ושמא היה תצטיל שהיה צו פת והיה צריך ברכת המוציא ונע"י וטווח היה גשוח כל כך: **אתבא** דריש ג'אותא סמכינן, מי ששכח לאכול אפיקומן ואמר הז לן ונצריך אינו היסא הדעת דלען אמכא דלחמנא סמכינן ואם שכח ונכך ולא אכל אפיקומן א"ש לחזור (א) דכל מזנות לשם מזנה עשויות והא דלמרינן' כי אמר הז לן ונצריך אסור למשמי וכן אסורים כולן היינו דוקא כי אמר צעל הצית אבל לא אורח (וכי אסורים כולן היינו כי אמר צעה"ב ואע"פ

והפצירו בו ומלך לשותו כוס אחר, צריך לברך, כיון דעקר דעתיה מלמשינו טפי מהאי כסא בהאי סעודתא צריך לברך, וכבר פירשתי הדברים הללו בערבי פסחים, ונקיטנא כלל אכל חיכי דלא יכיל למישיח, כגון ברכת המזון וכל שכן תפלה כדגרסינן בכיטוי הדם הכי השתא התם משתיא וברוכי בהדי הדדי לא אפשר, משום הכי הוי הפסקה, אבל הכא בכיטוי הדם אפשר דשחית בחדיא דיא הכי השתא אחר השתא וברוכי לא אפשר, ואם לא אפשר, ומה דאיבעיא לן, בא להם יין בתוך המזון וברך ושחט, דדאי שריא לו לשמור מוונת ומקצת תלמידי דרב אמרי אינו פוטר, ומקצת תלמידים גמגמא דפוטר לא סמכין עלייהו, ורב נתנן דאמר פוטר הא רב ששת פליג עליה, וקיי"ל הלכתא כרב נתנן באיסורי, וברכות לאו פוטנא אינון אלא איסורי הו, וחו הא רבא מוחיב על רב נתנן, אע"ג דמשני ליה, אשנינו לא סמכין, הלכך יין שבתוך המזון אינו פוטר יין של אחר המזון, **ברך על הפטר** את הפרפרת, פי' פרפרת פת גומה בקערה ולית בה תוריתא דנחמא, ומברכין עליה בורא מיני מוונות, ואע"ג דעלתה בתיוק קי"ל ברך על הפת המוציא להם, פטר את הפרפרת וכל מיני מאכל, אבל ברך על הפרפרת לא פטר את הפת, אבל מעשה קדרה כולה פטרי, היו יושבין כל אחד מברך לעצמו, פי' היו יושבין לעסק אחר ונדומן להם לאכול ולא לעסק אחר, אחד מברך לכולן, ורמינן עלה הא דתניא עשורה שהיו מהלכין בדרך אפצ"י שולן אוכלים מככר

עין משפט

גר מצוה

קח א ב מיי פ"ג מהל' נכרות הלכה ט סמג עשין מ טושי"ע אר"מ סי' קסח טע' ו:
קס ג ד טושי"ע שס סעף ו וסעף ח:

ק' ה מיי פ"ד מהלכות נכרות הלכה ז סמג שס טושי"ע אר"מ סימון קעט סעף ג:
ק"א ו מיי פ"ג מהל' מעשה הקצנות הלכה י:
ק"ב ז מיי פ"ו מהל' תפילה אר"מ ח טושי"ע אר"מ סי' ק"א סעף א:

ק"ג ח מיי פ"ו מהל' נכרות הל' כ סמג עשין מ טושי"ע אר"מ סי' קעט סעף א וסי' קסו:

ק"ד ט מיי פ"ד מהל' נכרות הלכה יב סמג שס טור אר"מ סימון קעט:

קכ"ו י טור אר"מ סימון קעט:
קכ"ב ח מיי פ"א מהל' נכרות הלכה יב סמג שס טושי"ע אר"מ סי' קסו סעף א וסימן י"ג סעף א:

רבינו חננאל

רב הונא אבל תלומר ריפתא כעבי מחלתא ריפתא לקבא ולא בריך, ואמר כיון שהוכיז רב ששת פת הבא בכיטוי, פי' זו הפת השעורה כמין כסינן מלאים סוכר ושקדין ואגוזים וכיוצא בהן שעושים אותה כמין עכנין, ולדוסינן אותן בבחי משתאות, הוכיז המעשה של רב הונא שאכל פת הבא בכיטוינן ליטאור ריפתא עכבי מחלתא ריפתא לקבא, ולא בריך אחריו, וכו', ואמר רב נתנן עדי כפנא הוא, פי' זה האיש עדי הוא וסעודתו קבע בהם וצריך לברך אחריו,ן מסיבה, וכן היה רב נתנן אומר כל שאחרים קובעין סעודתן עליו, על זה הפת הבאה בכיטוינן צריך לברך, וכשי"כ שרב הונא עצמו שאכל כשיעור סעודת אחרים שלא אכלו עידי כלום דצריך לברך תחלה וסוף, ואין הליכה כרב מונא דאמר פת הבא בכיטוינן מברך עליה המוציא, ולחמניות שאמר ר' מברכין עליה המוציא ומערכין בהן, לא אמר אלא בזמן שקובעין סעודתן עליהן, תני בבוסתנא הביאי לפניו מיני תבגימא מברך עליהן בורא מיני כיטין, אמר רב הרגיל בשמן ערב למשוח בו ידיו, שמן מעכבו, שלש תכיפות הן וכו', וירושלמי: ג' תכיפות הן, תכף לסמיכה שחיטה, תכף לנטילת ידים ברכה, תכף לגאולה תפלה, תכף לסמיכה שחיטה דכתיב וסמך ושחט, ואמר פי, א"י ביום צרה וגו', מתני': יבך על היין שלפני המזון פטר את היין שלאחר המזון, פירוש יין שלאחר המזון, היינו האחר השלים סעודתו ונטל ידיו לברך ברכת המזון, אם בקש לשותות יין קודם ברכת המזון, אינו צריך לברך בורא היין הגפן, ודאי מילי בשבחות וריס טרובים, ובעת שיוצא מבית המדרחן, ובעת הקות הדם ויכניא בהם, שאדם קובע סעודתו על היין, וברעתו לשותותו אחר הסעודה, וכי מברך תחלה דעתו וכו' מה שיהיה, אבל בשאר ימות השנה ברכת היין שלפני המזון אינה פוטרת את היין שלאחר המזון, אבל היין שלאחר ברכת המזון בין בזה בין בזה צריך לשלשן המזון ואחרי ברכת המזון, אמר ליה אב"י ישר, וכן אמר ר' יהושע בן לוי, ורב יצחק בר יוסף דברין על כל כוס וכוס דנמלך הוא, כלומר כיון ששתה כוס אחד הסכים בדעתו שלא לשותות יותר,

עין משפט
נר מצוה

מב:

ואע"פ שאין מביאין את המוגמר אלא לאחר סעודה. וכנר זרכו זרכת המזון ויש הפסק בין יין למוגמר:

ורב ששת אמר אינו פוטר ורב נחמן אמר פוטר וכל תלמידי דרב ובו'. ונראה דהלכה כתלמידי דרב דרב ששת קאי כותיהו

והלכתא כותיה דר"ג זדיני ד' וכרז ששת זאיסורי ואע"ג דקי"ל ס' דרב ושמואל הלכה כרז זאיסורי שאני הכא דכל תלמידי דרב פליגי עליה

מסתמא כך שמעו מרב מיהו אין אנו זריזין לאזוז פסק דאין אנו מושזין ידיו מן הפת כלל ונראה דין שלפני סעודה פוטר את היין שזמון הסעודה אע"ג דפסקינן הכא דין

שזמון הסעודה אינו פוטר יין דלאחר הסעודה שאני הכא דזה לשרות וזה לשמות אצל זה לשמות וזה לשרות פוטר שפיר כגון יין שלפני הסעודה פוטר שזמון הסעודה ומה דנקט שזמות וי"ט לאו דוקא דה"ה אס קצבו סעודה על היין בשאר ימות החול ואס הביא אדם יין לפני הסעודה לשמות זמון הסעודה פשיטא דין דלפני סעודה פוטרמו כיון דדעתיה למשמי וכן יין של קידוש פוטר יין שזמון הסעודה וכן הדילה אס הביא על שלחנו להדייל דפוטר יין שלאחרי כן שזמון הסעודה ושזמות וי"ט לאו דוקא ולא אמתא למעוטי אלא נמלך ואפילו את"ל דדוקא נקט שזמות וי"ט מ"מ יש לומר הי"מ לענין שזא לפטור יין שלאחר המזון שהוא אחר שמשכו ידיהם מן הפת שאין רגילות לקצוע לשמות יין לאחר המזון בקציעות אלא בשזמות וימים טובים ולא בשאר ימים אצל לענין לפטור יין שזמון המזון שרגילות לשמות ודאי אפילו בשאר ימים פטר ליה יין שלפני המזון אע"פ דזה לשמות וזה לשרות דעד כאן לא איבעיא לן אלא אי לשרות דלא חשיב מפיק לשמות אצל לשמות דחשיב טפי דהיינו יין שלפני המזון פשיטא דפוטר יין דלשרות וכן משמע נמי בערבי פסחים (דף קא.) גבי שקדשו זב"ה דר' יוחנן אמר אף ידי יין נמי יאלו ואין זריך לחזור ולזכך על היין שזמון הסעודה אע"ג שקדשו שלא זמקוס סעודה ס"ל לרבי יוחנן מדיאלו ידי קידוש מידי יין נמי יאלו ואף על גב דאיתמוזב רבי יוחנן היינו דוקא זשינוי מקוס א"כ נראה משס דה"ה להדילה דאין לחלק בין הדילה לקידוש ולאפוקי מהני דחולקין ואמרי דוקא קידוש פוטר משוס דאין קידוש אלא זמקוס סעודה אצל יין של הדילה לא פטר אפילו הדילי לאחר נטילה דהכי מיירי הא דפסקינן דין שלפני המזון פוטר היין שזמון זסמון דכנר נטל ידיו והכי משמע זסמון מתוך הזריית' כינר סדר הסצה וכו' מיהו נראה כיון דנטל ידיו ודעמו לאכול ולשמות שס פוטר אפילו דהדילה כדפריש מההיא דערבי פסחים ועוד דלא גרע יין דהדילה מיין שלפני הסעודה דפוטר ומיהו יש שמחמירין להדייל קודם נטילת ידים לאפוקי נפשיהו מפלוגתא דאז ודאי זריך לזכך אחריו זרכה מעין שלא ולא פטר יין שזמון המזון: י"ן שבתוך המזון מהו שיפטור יין שלאחר המזון. ומיירי דלא הוה להו יין לפני המזון: **הסבנו אין לא הסבו לא**. *ממה אמאי מדיוקא¹ ותקשי ליה מרישא בהדיא דקתני הוי יושזים מזכך כל אחד לעזמו וי"ל דאי מרישא הוה אמיתא שיזכו זשביל עסק אחר שלא היה דעתם מתחלה לאכול אצל אס שיזכו אדעתא לאכול אפילו זללא הסצה נמי מהניא*:

עשרה בני אדם שהיו מחלכין בו' נויזל וניכיל לחמא בו' בישובו והסבו דמיא. והשתא ניחא הא דפריש זזמתני' דמיירי זין זזרכת המוניל זין זזרכת המזון כדמשמע הכא מתוך הזרייתא דעשרה זני אדם וכו' וא"ת אמאי המטינו למיזעי עד זרכת המזון והיזך זכרו על הפת מתחלה וי"ל שמה מיירי דיזכו לאכול זה אחר זה וזכך כל אחד לעזמו המוניל: כל

כיצד מברכין פרק שישי ברכות

זא להס יין זזוך המזון בו'. זגנמ' (ד' מג.) מפרש טעמא: **והוא אומר על המוגמר**. אותו שזכך על היין הוא מזכך על המוגמר. שהיו רגילים להביא לפניהם אחר אכילה אצקת רוכלין על האס זזמחמות לריח טוז ומזכרים עליו זורה עזי זזשמים: **לאחר סעודה**. לאחר זזמה"ן שאינו מזכרי סעודה אפי' הכי מי שזכך על היין שהתחיל זזכרכות אחרונות גומרן: **גבו' לא שנו**. דין שלפני המזון פוטר את שלאחר המזון: **אלא זזזכפוס בו'**. דדעמו לישז אחר המזון ולשמות וכי זכרך זכרישא אדעתא דהכי זכרך: **על כל כוס וכוס**. דהוה כנמלך ומתחיל זזשמה זכל חד וחד: **ישר**. יפה עשית: **וכן אמר ריב"ז**. לעשות: **לא סבר לה מר בו'**. זדייט לאו נמלך הוא:

נמלך אלא. איני רגיל לקצוע סעודה על היין: **זא להס יין זזוך המזון**. וקודם המזון לא זא להס: **אס סימלי לומר**. להביא ראייה ממשנמנו דקתני דין שלפני המזון פוטר את שלאחר המזון אינה ראייה דהתם זה לשמות וזה לשמות. אצל שזמון המזון לשרות אכילה שזמעיו הוא זא ולא היו רגילין לשמות זזון הסעודה אלא מעט לשרות: **לאחר המזון אחד מזכך לזון**. קס"ד דה"ק דכשיציאלו יין שני אחר המזון אחד מזכך לזון והא מנא ליה דכל אחד ואחד יזכך על שזמון המזון לעזמו וקא מזכרך מו זרכה על שלאחר המזון: **פטר אס הפרפרת**. אע"פ שאין זורך סעודה לזמלי הכרס אלא למגמר אכילה: **וכל שזן מעשה קדרה**. שהוא לאכול לזון ממש: **זדוך פלן**. זמקוס פלוני. דקצעו להס מתחלה מקוס זזזבור ועזה והזמנה הוי קציעות אצל שיזו מזאליהן זמקוס אחד יחד אינה קציעות: **אזוז פלמידיו זכריה**. דקזכרוה זעיר אחרת: **נפר דנק**. כך שנו (א): **זרישא דוקא**. דקתני הוי יושזים זללא הזמנת מקוס הוא דלא הוי קציעות אצל אנו שהזמניהו לכך הוי קציעות ואחד מזכך לזון: אהדר

קדרה ואתי ב"ש למיזר לא מיבעיא פרפרת דלא פטרה להו פת אלא אפילו מעשה קדרה נמי לא פטרה או דילמא אסיפא פליגי דקתני ברך על הפרפרת לא פטר את הפת ופת הוא דלא פטר אבל מעשה קדרה פטר ואחו ב"ש למיזר ואפי' מעשה קדרה נמי לא פטר תיקו: יהיו יושזין כל אחד ואחד בו': הסבו אין לא הסבו לא ורמיניהו² עשרה שהיו הולכים בדרך אע"פ שכולם אוכלים מכבר אחד כל אחד ואחד מברך לעצמו ישבו לאכול אע"פ שכל אחד ואחד אוכל מכברו אחד מברך לכולם קתני ישבו אע"פ שלא הסבו אמר רב נחמן בר יצחק כ"גון דאמרי ניזיל וניכול לחמא בדרך פלן כי נח נפשיה דרב אזלו תלמידיו בתריה כי הדרי אמרי ניזיל וניכול לחמא אנהו דנק בתר דכרכי יתבי וקא מיבעיא להו הסבו דוקא תנן אבל ישבו לא או דילמא כיון דאמרי ניזיל וניכול ריפתא בדוכתא פלניתא כי הסבו דמי לא הוה בידייהו קם רב אדא בר אהבה אהדר

מיהו נראה כיון דנטל ידיו ודעמו לאכול ולשמות שס פוטר אפילו דהדילה כדפריש מההיא דערבי פסחים ועוד דלא גרע יין דהדילה מיין שלפני הסעודה דפוטר ומיהו יש שמחמירין להדייל קודם נטילת ידים לאפוקי נפשיהו מפלוגתא דאז ודאי זריך לזכך אחריו זרכה מעין שלא ולא פטר יין שזמון המזון: י"ן שבתוך המזון מהו שיפטור יין שלאחר המזון. ומיירי דלא הוה להו יין לפני המזון: **הסבנו אין לא הסבו לא**. *ממה אמאי מדיוקא¹ ותקשי ליה מרישא בהדיא דקתני הוי יושזים מזכך כל אחד לעזמו וי"ל דאי מרישא הוה אמיתא שיזכו זשביל עסק אחר שלא היה דעתם מתחלה לאכול אצל אס שיזכו אדעתא לאכול אפילו זללא הסצה נמי מהניא*:

עשרה בני אדם שהיו מחלכין בו' נויזל וניכיל לחמא בו' בישובו והסבו דמיא. והשתא ניחא הא דפריש זזמתני' דמיירי זין זזרכת המוניל זין זזרכת המזון כדמשמע הכא מתוך הזרייתא דעשרה זני אדם וכו' וא"ת אמאי המטינו למיזעי עד זרכת המזון והיזך זכרו על הפת מתחלה וי"ל שמה מיירי דיזכו לאכול זה אחר זה וזכך כל אחד לעזמו המוניל: כל

מסורת הש"ס

(א) אשבת נג: סג: עירובין לג: פסחים נג: כי"מ לא, סוה"ד ק: שזעיות מ, מה: חולין ח: עה: עו: ג.) [מוקפתא פ"ה הכ"ד ע"ש.] (א) וג' אחרת ה"ל לרשיי זזוסחת הגמ' (ד) וע' מוס' עירובין לג: ד"ה ר"ש, (ס) זזכרות מו: (ו) וע' מוס' שבת נט: ד"ה אלא,

◄עין משפט

הגהות הב"ה

(א) רשיי ד"ה נפר וכו' שנו הס"ד ואח"כ מ"ה א"ד כיון דאמרו ניזיל וניכול בדוכתא פלן רישא דוקא:

◄עין משפט

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הסבו אין וכו', תיבתא אמאי פקשה. עי' רש"י זזחידושי שבת דף נ"ט ע"ז ד"ה הא יש עליה מוס':

◄עין משפט

מוסף תוספות

א. בתוס' ר"ש הוסיף, והשתא מייתי סיפא שאין מויעל כלום אי ליכא הסבה.

◄עין משפט

רב ניסים גאון

והוא אומר על המוגמר, גרסי' בגמ' דבני מערבא (והלכת ו) מה בין מוגמר ובין יין מוגמר כולן מריזין יין אחד הוא שהוא טועם פשיטא של זו הבעיא דמוגמר אע"ג דמילתא דיועה היא שאין מביאין אותו אלא לאחר הסעוד' אחד מברך לכולן ולפיכך שאל השואל מפני מה היין הבא בתוך המזון כל אחד ואחד מברך לעצמו והמוגמר אחד מברך לכולן יין אחד טועם ומברך כל אחד לעצמו: